

вчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» від 15.11.2011 р.

Реалізація концепції сталого розвитку в кримінальному законодавстві може бути досягнута за допомогою внесення доповнень до КК України 2001 р. які змінюють інтереси держави в сфері призначення покарання. Так, пропонується в якості підстави для звільнення від кримінальної відповідальності передбачити включення до Кодексу положень стосовно повернення потерпілому майна та повного відшкодування заподіяних збитків. Наприклад, підставою для звільнення від кримінальної відповідальності за злочини, передбачені ст. 188-1 КК України, може бути повне відшкодування шкоди, заподіяної власнику. Тобто із санкції ст. 188-1, яка передбачає відповідальність за викрадення води, електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання, пропонується залишити тільки штраф, розмір якого розраховується залежно від нанесених збитків. Наведений приклад дає змогу дослідити алгоритм взаємодії чинників, які зумовлюють прийняття законів, направлених на реалізацію концепції сталого розвитку в юриспруденції з урахуванням причинно-наслідкових зв'язків, спрямованих на удосконалення суспільних відносин в Україні.

ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ ЯК ОНОВЛЕНИЙ ВИЩИЙ ОРГАН СУДДІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

КУЧЕР Анна Миколаївна,
*студентка юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

Актуальність теми дослідження. Вища рада правосуддя є органом судової системи, основним призначенням якого є кадрове забезпечення суддівського корпусу в судах загальної юрисдикції. Слід зазначити, що її правовий статус зазнав суттєвих змін у зв'язку із впровадженням конституційної реформи 2015–2016 рр., через що наукові дослідження у цій сфері майже не проводилися.

Водночас варто зауважити, що Вища рада правосуддя за новим законодавством про судоустрій і статус суддів стала єдиним органом, уповноваженим ухвалювати рішення щодо призначення та звільнення суддів, переведення їх до інших судів, застосування до них заходів дисциплінарної відповідальності та вирішувати інші кадрові питання. Враховуючи вищевикладене, дослідження особливостей функціонування Вищої ради правосуддя, як оновленого вищого органу суддівського врядування є особливо актуальною темою сьогодення, оскільки спрогнозувати результати її роботи фактично на сьогодні не є можливим.

Стан дослідження теми. Безпосередньо функціонування Вищої Ради правосуддя в сучасних умовах досліджував тільки Д.В. Мандичев. Щоправда, в історичному розрізі функціонування Вищої Ради юстиції як попередника даного органу досліджували А.Л. Борко, В.Д. Бринцев, О.В. Гончаренко, В.В. Долежан, Р.В. Ігонін, П. Казакевич, М.Г. Мельник, Л.М. Москвич, І.В. Назаров, Ю.Є. Полянський,

О.М. Терлецький та багато інших.

Метою дослідження є комплексний аналіз правового статусу Вищої ради правосуддя в порівнянні з особливостями правового статусу Вищої ради юстиції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Варто відразу зазначити, що прийнявши 2 червня 2016 року Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», Верховна Рада України поклала початок нового етапу судової реформи та суміжних правових інститутів. Змінами до Конституції України передбачено створення нового органу – Вищої ради правосуддя, який на постійній основі повинен забезпечувати незалежність судової влади та її функціонування на засадах відповідальності та підзвітності перед суспільством.

Для реалізації такого суспільного запиту та на виконання зазначених змін до Конституції України, 21 грудня 2016 року прийнято Закон України «Про Вищу раду правосуддя», яким і визначено статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя. У розділі I «Загальна частина» встановлюються повноваження, порядок обрання (призначення) членів Вищої ради правосуддя, їх статус (права та обов'язки) та структура самого органу. У розділі II «Особлива частина» Закону йдеться про процедурні питання здійснення повноважень Вищою радою правосуддя. Прикінцеві та перехідні положення, у свою чергу, врегульовують питання внесення змін та доповнень до законодавства, пов'язаного з набранням чинності цього Закону [1]. Рішення про реорганізацію було прийнято Вищою радою юстиції відповідно до Конституції України та Закону України «Про Вищу раду правосуддя» 12 січня 2017 року. З цього часу, фактично і розпочинає діяльність Вища Рада правосуддя.

Досліджуючи особливості правового статусу Вищої Ради правосуддя, в першу чергу, необхідно порівняти визначення даного органу з Вищою Радою юстиції.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Вища рада правосуддя є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів [2].

У свою чергу, відповідно до ст. 1 Закону України «Про Вищу раду юстиції» (втратив чинність) Вища рада юстиції є колегіальним, постійно діючим, незалежним органом, відповідальним за формування незалежного високопрофесійного суддівського корпусу, здатного кваліфіковано, сумлінно та неупереджено здійснювати правосуддя на професійній основі, а також за прийняття рішень стосовно порушень суддями і прокурорами вимог щодо несумісності та у межах своєї компетенції про їх дисциплінарну відповідальність.

Отже, порівнюючи вищезазначені визначення, можемо дійти висновку, що вищезазначені органи є майже однаковими за своєю природою, але з деякими відмінностями. Ключовою відмінністю між цими органами є те, що Вища рада правосуддя є органом суддівського врядування, а Вища рада юстиції таким не була.

Правову основу діяльності Вищої ради юстиції склали Конституція України, закон України «Про судоустрій і статус суддів» 2010 р., закон України «Про Вищу раду юстиції» 1998 р., Регламент Вищої ради юстиції 2015 р. тощо. Однак із набуттям чинності законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» [4], оновленим законом України «Про судоустрій і статус суддів» та утворен-

ням Вищої ради правосуддя змінилися й нормативні акти, що регулюють діяльність даного органу. Так, базовим Законом, що регулює діяльність Вищої ради правосуддя став Закон України «Про Вищу раду правосуддя».

Проте, в свою чергу, інші нормативні акти, які регулювали діяльність Вищої ради юстиції поширюються й на Вищу раду правосуддя. У зв'язку з цим, можемо стверджувати, що суттєвої різниці між вказаними органами так і немає.

Досліджуючи правову природу Вищої ради правосуддя слід зазначити, що Вища рада правосуддя є органом, належним до системи стримувань і противаг, виконує контрольні функції з метою унеможливлення втручання виконавчих та законодавчих органів у суддівську діяльність. Фактично Рада є своєрідним буфером між законодавчою і виконавчою владою, з одного боку, і судовою – з другого [5, с. 45].

Аналіз чинного законодавства, що регулює статус Вищої ради правосуддя, дозволяє зробити висновок, що ключовими напрямками діяльності Вищої ради правосуддя є:

- формування суддівського корпусу шляхом ухвалення рішення щодо внесення Президентові України подання про призначення судді на посаду за результатами розгляду рекомендації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

- вирішення питання суддівської кар'єри, в тому числі, затвердження кількості суддів у судах;

- врегулювання питання про порушення суддями та прокурорами вимог щодо несумісництва;

- розгляд справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів та прокурорів;

- звільнення судді;

- розгляд питання про надання згоди на затримання судді, утримання під вартою та арешт;

- тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя;

- переведення судді;

- формування суддівського корпусу шляхом ухвалення рішення щодо внесення Президентові України подання про призначення судді на посаду за результатами розгляду рекомендації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, вирішення питання суддівської кар'єри, в тому числі;

- затвердження кількості суддів у судах;

- врегулювання питання про порушення суддями та прокурорами вимог щодо несумісництва;

- розгляд справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів та прокурорів, звільнення судді;

- розгляд питання про надання згоди на затримання судді;

- утримання під вартою та арешт, тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, переведення судді тощо [2].

Висновки з дослідження. Таким чином, узагальнюючи викладене вище, можемо зробити висновок, що закріплений у Конституції України та чинному законодавстві правовий статус Вищої ради правосуддя обґрунтовується представництвом у ній інтересів усіх органів державної влади, у тому числі виконавчих, і природою здійснюваних нею функцій – державного управління у сфері формування суддівського корпусу, участі в адмініструванні судів, дисциплінарної відповідальності суддів і прокурорів, що належить до публічних завдань держави. Саме тому, такі завдання як забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзві-

тності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів і визначають, що Вища рада правосуддя займає особливе місце в системі органів державної влади.

Список використаних джерел:

1. Реформуванню судової системи бути! Вагомий крок – прийняття Закону України «Про Вищу раду правосуддя» URL: adm.vn.court.gov.ua/sud9108/presentation/news/327993/
2. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-19 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>
3. Про Вищу раду юстиції: закон від 15.01.1998 № 22/98-ВР (втратив чинність) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/22/98-вр>
4. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): закон України від 02.06.2016 № 1401-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532.
5. Мандичев Д.В. Місце Вищої кваліфікаційної комісії суддів та Вищої ради правосуддя в організації роботи господарських судів. *Право і безпека*. 2017. № 2 (65). С. 43—47.

Науковий керівник: Грубінко А.В., к.і.н, доцент кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету Тернопільського національного економічного університету.

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ЮРИДИЧНОЇ ТЕХНІКИ ЛІСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

ПАТЛАЧУК Олександр Васильович,
к.ю.н., викладач Краматорського
економіко-гуманітарного інституту

Актуальність теми дослідження пов'язана з двома причинами. По-перше, юридична техніка представляє собою інструментарій зі створення різних юридичних документів, письмового окреслення змісту нормативно-правових актів, без якого неможлива якісна розробка їх проектів. Раніше юридична техніка являла собою частину теорії держави та права, але в сучасних умовах цей напрямок юриспруденції представляє самостійну галузь, направлену на вирішення практичних питань. По-друге, лісове законодавство потребує якісних змін з причини низької ефективності та неможливості надійно захистити цей природний ресурс від протиправних діянь. На сьогодні ліси перебувають у критичному стані, майже повністю припинене фінансування Державної програми «Ліси України на 2002–2015 роки», яка була продовжена до 2020 р. На додаток до цього, кілька разів змінювались підходи до експорту деревини за кордон з причини того, що вивіз кругляка завдає значної шкоди економіці країни. Одночасно з цим ліси являють собою національне багатство, від стану якого